

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Název: Základy programování a algoritmizace úloh

Téma: Složený příkaz

Autor: Ing. Hodál Jaroslav, Ph.D.

Číslo: VY_32_INOVACE_25-11

Anotace: *Materiál popisuje složený příkaz a jeho použití v programech.
Materiál je určen pro 3. a 4. ročník oboru strojírenství a technické lyceum. Vytvořeno: srpen 2012.*

11. Složený příkaz

- při vytváření programů v jazyce Pascal (samozřejmě i v jiných jazycích) mohou nastat situace, kdy potřebujeme v reakci na nějakou situaci provést několik příkazů (blok příkazů) a přitom nám syntaxe jazyka dovoluje zrovna v tomto místě zadat jen jediný příkaz
- řešení tohoto problému umožňuje právě **složený příkaz**
- jedná se o příkaz složený z několika libovolných příkazů (mohou být jednoduché i strukturované), které pomocí programových závorek „zabalí“ do jakéhosi balíčku
- ten se navenek tváří jako jediný příkaz; fakt, že je uvnitř složen z více příkazů, už ničemu nevadí

Zápis složeného příkazu

- protože se jedná o jeden ze **strukturovaných příkazů**, je pro zápis složeného příkazu použít celou slovní strukturu (nestačí již jediné slovo jako tomu bylo u jednoduchých příkazů viz 25-07 – Jednoduché příkazy jazyka Pascal)

begin

příkaz1;

příkaz2;

příkaz3;

...

end;

- slůvka `begin` a `end` jsou tzv. **programové závorky**

Použití složeného příkazu

- složený příkaz by se měl používat jen tehdy, pokud je opravdu zapotřebí
- jeho zbytečné použití sice není chybou z pohledu překladače (ten se zbytečného příkazu při překladu umí zbavit), ale může výrazně znepřehlednit zdrojový kód, což je komplikace pro samotného programátora
- situace, kdy je nutné použít složený příkaz nastávají téměř vždy při používání dalších strukturovaných příkazů
- právě zde (především kvůli zjednodušení překladu zdrojového kódu do kódu spustitelného) vytváří syntaxe programovacího jazyka určitá omezení, která je potřeba kompenzovat použitím složeného příkazu

Speciální použití složeného příkazu

- obvykle nemá smysl vytvářet složený příkaz z méně než dvou příkazů, existují však dvě výjimky
- první z nich je samotný program, jehož tělo je také jeden velký blok příkazů (viz 25-05 – Základní kostra programu v jazyce Pascal) a i kdyby byl v celém programu jediný příkaz nebo byl dokonce prázdný, musí být tělo programu do programových závorek uzavřeno
- zde se navíc setkáváme i s další výjimkou, na konci těla programu není středník jako za každým příkazem, ale tečka
- druhou výjimkou je řešení situace s vnořením zjednodušeného podmíněného příkazu do pozitivní větve normálního podmíněného příkazu (viz 25-12 – Podmíněný příkaz)